

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Наукова бібліотека

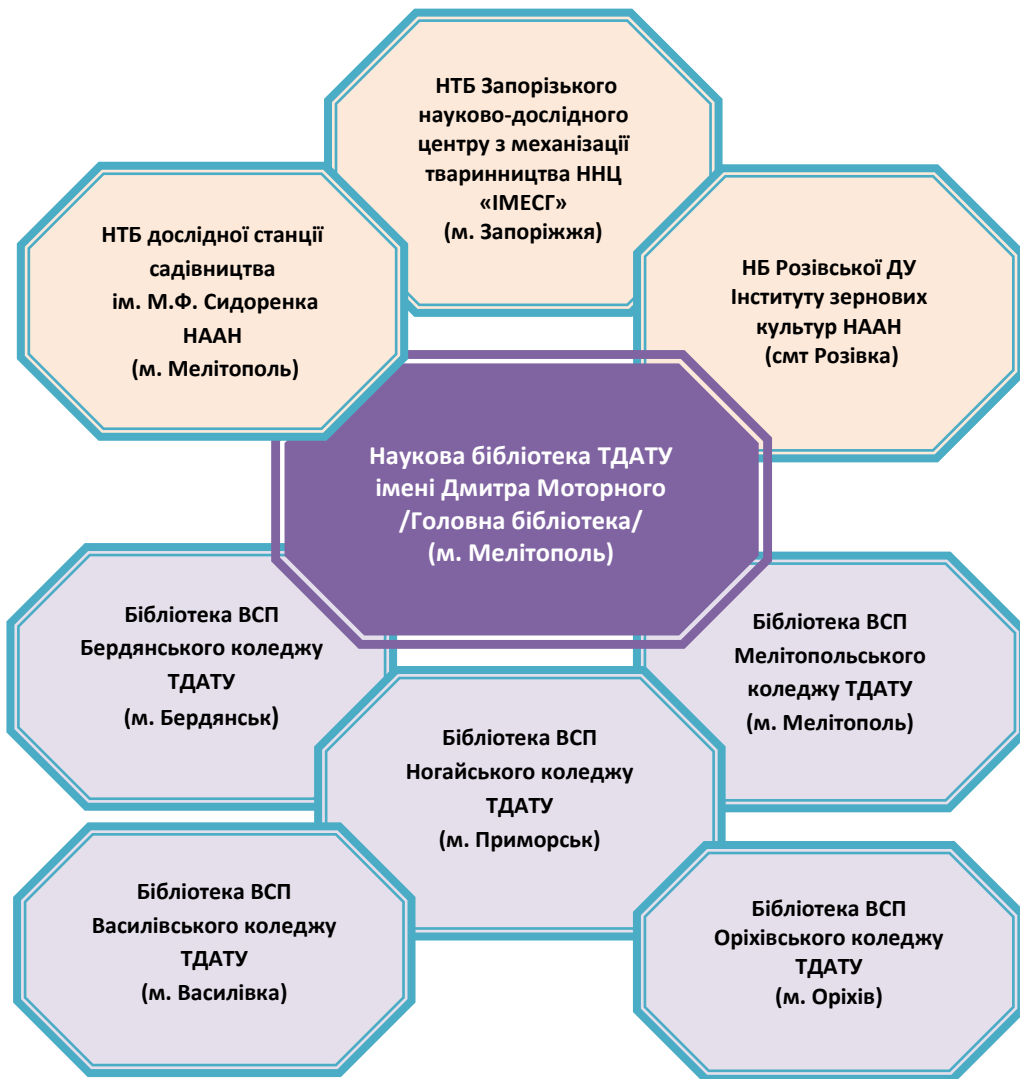
**Аналітичний огляд звітів
бібліотек коледжів
Запорізького територіального об'єднання
сільськогосподарських бібліотек
за 2019 рік**

м. Мелітополь 2020

Вже 35 років успішно функціонує Запорізьке територіальне об'єднання сільськогосподарських бібліотек (ЗТО СГБ). Наукова бібліотека ТДАТУ як Головна бібліотека методичного об'єднання спрямовувала свою діяльність на подальше вдосконалення роботи мережі аграрних бібліотек регіону.

Станом на **01.01.20 р.** в метод. об'єднанні **9** бібліотек.

Таб.1 Склад ЗТО СГБ

Бібліотеки, як невід'ємна і важлива складова інформаційного середовища, активно беруть участь у виконанні завдань, що стоять перед освітніми установами.

Бібліотеки ЗТО СГБ обслуговували різні категорії користувачів, враховуючи професійні, наукові, освітні, культурні потреби та інтереси, які задовольнялися шляхом створення комфортного середовища та надання відповідних інформаційних послуг.

Проаналізуємо роботу бібліотек коледжів за 2019 рік.

Формування та збереження фондів

Важливим напрямом діяльності бібліотек коледжів була робота з формування, оновлення, актуалізації книжкового фонду та його ефективне використання.

На **01.01.2019** року фонди бібліотек коледжів становлять.

Бібліотека	Фонд на 01.01.2019	Фонд на 01.01.2020	Динаміка	Динаміка %
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	32894	33374	+480	+1,4%
Ногайського коледжу ТДАТУ	56914	57702 ■ 57680	+788 ■ +766	+1,3%
Бердянського коледжу ТДАТУ	53748	52949? ■ 53959	-798? ■ +212	-1,5% ■ +0,4%
Василівського коледжу ТДАТУ	58563	59259	+696	+1,2%
Оріхівського коледжу ТДАТУ	37826? ■ 37384	38457	+631	+1,7%
ВСЬОГО	239945 ■ 239503	241741 ■ 242729	+1796 ■ +3226	+0,7% +1,2%

Таб.2 Фонди бібліотек

- Показники перераховані науковою бібліотекою

Дивлячись на таб.2 бачимо зменшення фондів у бібліотеці **Бердянського коледжу (-798)**. Але якщо подивитися на показники перераховані Головною бібліотекою бачимо позитивну динаміку по всіх бібліотеках коледжів.

Зауваження:

- **!!!** не вірно виведено фонди у **бібліотеках Ногайського та Бердянського коледжів** / потребує перерахунку.

Бібліотека	Надійшло 2018	Вибуло 2018	Різниця	Надійшло 2019	Вибуло 2019	Різниця
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	190	190	0	670	190	+480
Ногайського коледжу ТДАТУ	231	27	+204	785	19	+766
Бердянського коледжу ТДАТУ	45	44	+1	728	517	+211
Василівського коледжу ТДАТУ	177	328	-151	702	6	+696
Орхівського коледжу ТДАТУ	140	-	+140	808	177	+631
ВСЬОГО	783	589	+194	3693	909	+2784

Таб.3 Надходження, списання фондів

Поглянувши на дані таб. №3 бачимо, що у порівнянні з 2018 роком, в цілому по бібліотеках коледжів, більше ніж у чотири рази **збільшилась** кількість надходжень нових видань.

Бібліотека	Кошти (гривень) 2018	Кошти (гривень) 2019	Різниця (гривень)
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	9015	11505	+2490
Ногайського коледжу ТДАТУ	3035	16886	+13851
Бердянського коледжу ТДАТУ	3279	32748	+29469
Василівського коледжу ТДАТУ	9080	240	-8840
Орхівського коледжу ТДАТУ	10955	32476	+21521
ВСЬОГО	35364	93855	+58491

Таб.4 Фінансування на комплектування

Поглянувши на дані таб. 4 бачимо, що в порівнянні з 2018 роком, фінансування на придбання літератури в цілому по об'єднанню значно збільшилось, коштів було виділено **більше на 58491 тис. гривень**. Але критична ситуація з фінансуванням спостерігається у бібліотеці **Василівського коледжу -8840 тис. гривень**.

Формування фондів бібліотек об'єднання здійснюється відповідно до стандартів освіти, профілю навчального закладу, комплектування та інформаційними запитами користувачів. У бібліотеках регулярно проводяться моніторинги книгозабезпеченості навчального процесу.

Систематично проводиться вивчення використання фонду. Виявляється непрофільна, мало використана література. Результати вивчення доводяться до відома циклових комісій і викладачів.

Бібліотеки коледжів у своїй роботі керуються нормативно-законодавчими документами з бібліотечної справи.

У бібліотеці **Василівського коледжу** ТДАТУ розроблений пакет інструктивно-методичних документів які регулюють питання формування збереження фонду та вивільнення фондів:

- «Інструкція з обліку документів, що знаходяться в фондах бібліотеки ВСП «Василівський коледж ТДАТУ»;
- «Інструкція про порядок комплектування та облік підручників і навчальних посібників у фондї бібліотеки ВСП «Василівський коледж ТДАТУ»;
- «Інструкція з інвентаризації матеріальних цінностей в бібліотеці ВСП «Василівський коледж ТДАТУ»;
- «Інструкція про матеріальну відповідальність співробітників бібліотеки ВСП «Василівський коледж ТДАТУ» та інші.

В бібліотеці проводилися санітарні дні, вилучалися застарілі за змістом книги, впорядковувався книжковий фонд.

Проводилася робота по збереженню бібліотечного фонду. Ця робота носить системний характер, задіяні не тільки працівники бібліотеки, але і завідувачі відділень, куратори та старости груп.

У бібліотеці **Мелітопольського коледжу** активну участь у збереженні фонду приймають члени активу «Друзі книги». У жовтні 2019 р. бібліотека проводила місячник «Збережи навчальну книгу», відновлено і відремонтовано 720 одиниць навчального фонду.

У червні бібліотекою проведено «Місячник повернення книги» в рамках якого складаються списки боржників і передаються кураторам груп. Студентам, які повернули усі книги, видається довідка для екзаменатора.

На порядку денному проблема заборгованості серед користувачів - працівників коледжу. Методи постійного нагадування про борги не завжди результативні.

Планом роботи кожної бібліотеки має бути передбачено виконання графіку перевірки (інвентаризації) фонду. В процесі перевірки встановлюється фактична кількість книг, виявляється застаріла за змістом, непрофільна та зношена література.

Станом на **01.01.2020** рідкісні і цінні видання мають наступні бібліотеки:

Рідкісні і цінні видання (прим.)		
Бібліотека	2018	2019
Ногайського коледжу ТДАТУ	239	291
Василівського коледжу ТДАТУ	6	6

Таб.5 Рідкісні і цінні видання

Впровадження інформаційних технологій

Сьогодні бібліотеки активно впроваджують в роботу сучасні технології обслуговування користувачів, організації фондів, створення електронних баз даних та інші.

Електронні ресурси - невід'ємна частина інформаційного контенту бібліотек.

Бібліотека	Електронні видання станом на 01.01.18	Електронні видання станом на 01.01.19	Електронні видання станом на 01.01.20
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	55	55	55
Ногайського коледжу ТДАТУ	127	169	169
Бердянського коледжу ТДАТУ	300	300	300
Василівського коледжу ТДАТУ	476	514	548
Оріхівського коледжу ТДАТУ	-	210	260
Всього	958	1248	1332

Таб. 6 Електронні видання

Бібліотека	Бази даних /загальна кількість/	Загальна кількість БЗ у БД	Введено БЗ за 2019
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	-	-	-
Ногайського коледжу ТДАТУ	-	-	-
Бердянського коледжу ТДАТУ	3	50	-
Василівського коледжу ТДАТУ	16	3779	117
Оріхівського коледжу ТДАТУ	1	237	50
Всього	20	4066	167

Таб. 7 Бази даних

Найбільш активно робота з впровадження інформаційних технологій (згідно звітів) проводиться у бібліотеці **Василівського коледжу**.

Працівники бібліотеки продовжують працювати над поповненням власних баз даних. В 2019 році введено **117** бібліографічних записів і на 01.01.2019 об'єм БД становить **3779** зап.

Завдяки застосуванню електронних засобів інформації підвищується якість самостійної роботи студентів та інформаційна забезпеченість з дисциплін.

Працівниками бібліотеки **Бердянського коледжу** створено 3 бази даних, загальна кількість записів у БД – 50. З 2016 року робота з базами даних не проводиться.

У бібліотеці **Оріхівського коледжу** ТДАТУ **1 БД**, загальна кількість записів – **237**, введено записів за звітний період – **50**.

Бібліотека	Загальна кількість записів в ЕК	Введено БЗ за 2019	Кількість звернень до ЕК
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	-	-	-
Ногайського коледжу ТДАТУ	-	-	-
Бердянського коледжу ТДАТУ	-	-	110
Василівського коледжу ТДАТУ	759	51	1247
Оріхівського коледжу ТДАТУ	-	50	-
Всього	708	38	2979

Таб. 8 Електронний каталог

Серед бібліотек коледжів ЗТО СГБ тільки в **бібліотеці Василівського коледжу** проводиться робота з **ЕК**. Загальна кількість записів в **ЕК – 759**, введено **БЗ** за звітний період – **51**, кількість **звернень** до **ЕК – 1247**, це **удвічі менше** ніж у **2018** році.

Зауваження:

- Виникає питання по роботі фахівців **бібліотеки Бердянського коледжу** з електронним каталогом. У статистичному звіті третій рік поспіль відсутній показник загальна кількість записів в ЕК, тобто він не існує, але є кількість звернень до ЕК – 110?

Популяризації бібліотек, рекламі їх діяльності й забезпеченню користувачів інформацією про їх діяльність сприяє й створення web-сайтів та web-сторінок. Створення власних сторінок бібліотек та рекламування на них як основних так і інноваційних форм обслуговування читачів сприяє залученню користувачів до використання новітніх послуг бібліотек.

Станом на **01.01.2020 web - сторінки** є у всіх бібліотеках коледжів ЗТО СГБ. Слід відзначити низку слабких місць, характерних для більшості сторінок бібліотек коледжів: мала інформативність, нерегулярне оновлення і поповнення інформації, наявність застарілих або непрацюючих посилань, не розвинений зворотній зв'язок із користувачами.

Контент сторінки бібліотеки **Бердянського коледжу** не оновлюється, останні новини від бібліотеки датуються квітнем 2019 року.

Зауваження:

- станом на 01.05.2020 не внесені зміни:
  - розділ ресурси бібліотеки (фонд);
  - історія бібліотеки (штати).

На веб-сторінці бібліотеки **Василівського коледжу** розміщено **Картотеку електронних підручників та методичних матеріалів**. Студенти мають можливість

скористатися навчальними матеріалами що розміщені у Електронній бібліотеці навчального закладу.

Зауваження:

- ресурси Електронної бібліотеки знаходяться у відкритому доступі (**користувачі повинні отримувати доступ до ресурсів Електронної бібліотеки тільки після авторизації**)
- у розділі інформаційні ресурси розміщена інформація станом на **01.04.2019** р.
- у ленті новин коледжу відсутня будь яка інформація від бібліотеки (виставки, проведення заходів тощо)

Найбільш активно у звітному році з **веб-сторінкою** бібліотеки працювали бібліотекарі **Оріхівського коледжу**.

Сторінка містить інформацію про бібліотеку, а проведені бібліотекою заходи висвітлюються на сайті коледжу у розділі «Новини»:

- Бібліографічний огляд видань «Фахова передвища освіта» за 2019 рік;
- Віртуальна книжкова виставка «Володимир Білогуб - наш незабутній сучасник»;
- вечір пам'яті «Юні захисники Батьківщини» / про героїв Крут;
- Бібліографічний огляд літератури «Дивосвіт сучасної української книги»;
- До бібліотеки надійшли нові сучасні підручники для 11 класу;
- Козацькі сурми та багато іншого.

На сайті коледжу створено розділ Електронна бібліотека, скористатися ресурсами якої можливо тільки після авторизації.

Інформативною є і сторінка бібліотеки **Ногайського коледжу**. Створено і працюють розділи:

- *Новини бібліотеки;*
- *Історія бібліотеки;*
- *Ресурси бібліотеки;*
- *Правила користування бібліотекою;*
- *Структура і графік роботи бібліотеки.*

Зауваження:

- Необхідно внести зміни у розділи:
  - «Про бібліотеку»;
  - «Історія»;
  - «Ресурси».
- Останні новини датуються **03.10.2019** р.

У 2019 році була оновлена **сторінка бібліотеки Мелітопольського коледжу ТДАТУ**, працюють розділи:

- Портфоліо; Новини бібліотеки; Ресурси бібліотеки; Кураторам.

Зауваження:

- Оновити фото у розділі «Портфоліо».

Обслуговування користувачів

У бібліотеках проводиться постійна робота з підвищення якості послуг, залученню нових користувачів, поліпшення комфортності обслуговування.

Бібліотека	За ЄРО		Динаміка	Кількість фактично обслужених		Динаміка
	2018	2019		2018	2019	
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	610	638	+28	1220	1276	+56
Ногайського коледжу ТДАТУ	692	687	-5	1380	1365	-15
Бердянського коледжу ТДАТУ	710	700	-10	1420	1420	=?
Василівського коледжу ТДАТУ	651	607	-44	1300	1201	-99
Оріхівського коледжу ТДАТУ	814	780	-34	1500	1468	-32
Всього	3477	3412	-65	6820	6730	-90

Таб.9 Читачі бібліотек, фактично обслужені

Коливання показника кількості користувачів залежить від кількості набору студентів денної та заочної форм навчання.

Із даних, наведених у *таб.9* бачимо, що показник кількості зареєстрованих користувачів по об'єднанню знизився у порівнянні з 2018 роком **(-65)**. Зниження показника за ЄРО спостерігається в усіх бібліотеках коледжів крім бібліотеки **Мелітопольського коледжу ТДАТУ (+28)**.

Також бачимо **негативну динаміку** показника кількості фактично обслужених користувачів **(-90)**.

	Кількість відвідувань		Динаміка	Кількість виданих документів		Динаміка
	2018	2019		2018	2019	
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	15007	14604	-403	46567	47979	+1412
Ногайського коледжу ТДАТУ	21908	21893	-15	31802	31793	-9
Бердянського коледжу ТДАТУ	22294	22294	=?	36785	36785	=?
Василівського коледжу ТДАТУ	13685	12576	-1109	43526	37568	-5958
Оріхівського коледжу ТДАТУ	17100	16480	-620	37800	32248	-5552
Всього	89994	87847	-2147	196480	186373	-10107

Таб.10 Відвідування, видача документів

Поглянувши на *таб.10* бачимо тенденцію **зниження** показника відвідувань по всіх бібліотеках об'єднання **(-2147)**. **Значне зниження, як і торік спостерігається у бібліотеці Василівського коледжу (-1109)**.

Також спостерігаємо **значне зниження** загального показника виданих документів **(-10107)**. **Значне зниження** кількості виданих документів у бібліотеці **Василівського (-5958) і Орхівського (-5552) коледжів**.

І тільки у бібліотеці **Мелітопольського коледжу зниження показника відвідувань (-403)** тягне за собою **підвищення показника виданих документів (+1412)**.

Зауваження:

- Винакає питання по бібліотеці Бердянського коледжу у *таб. 9* **кількість фактично обслугованих таб. 10** **кількість відвідувань, кількість виданих документів** показники 2018 року дорівнюють показникам 2019 року?

Для аналізу ефективності роботи використовують як кількісні абсолютні показники (користувачі, видача документів, відвідування тощо), так і відносні.

Вивчення оновленості фонду у порівнянні з читаністю, книгозабезпеченістю, обертаністю дозволяє зробити висновки щодо якості фонду, прийняти рішення з його формування та підвищення ефективності використання.

За 2019 рік маємо наступні відносні показники.

Бібліотека	Читаність	Відвідуваність	Книго забезпеченість навч. л-рою	Обертаність
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	73? ▪ 75	23	50	1,4
Ногайського коледжу ТДАТУ	46	32	91	0,5
Бердянського коледжу ТДАТУ	23? ▪ 52	32	60? ▪ 76	0,6? ▪ 0,7
Василівського коледжу ТДАТУ	70? ▪ 61	21	70? ▪ 87	1
Орхівського коледжу ТДАТУ	41	21	43? ▪ 56	0,8

Таб.11 Відносні показники

Поглянувши на дані *таб.11* бачимо:

- **Читаність** коливається - від **41 (Орхівський коледж)** до **75 (Мелітопольський коледж)**.
- **Відвідуваність** - від **21 (Орхівський, Василівський коледжі)** до **32 (Ногайський, Бердянський коледжі)**.
- **Обертаність** - від **0,5 (Ногайський коледж)** до **1,4 (Мелітопольський коледж)**.
- **Книгозабезпеченість навчальною літературою** - від **50 (Мелітопольський коледж)** до **91 (Ногайський коледж)**.

Зауваження:

- не вірно розрахований показник **читаність** у бібліотеках **Мелітопольського, Бердянського, Василівського коледжів**.
- не вірно розрахований показник **книгозабезпеченість навчальною літературою** у бібліотеках **Бердянського, Василівського, Оріхівського коледжів**.
- помилка у розрахунку **обертаності** у бібліотеці **Бердянського коледжу**.

Враховуючи вищезгадані помилки, **вкотре нагадую**, як визначаються **середньостатистичні показники**.

Читаність. Показник інтенсивності читання. Середнє число книг, видане одному читачу в рік, вираховується шляхом ділення кількості виданих за рік документів (К) на число читачів, зареєстрованих за рік (А), тобто $C=K:A$

Відвідуваність. Показник характеризується активністю відвідувань читачами бібліотеки. Вираховується шляхом ділення числа відвідувань за рік (В), на число читачів за єдиним обліком (А), тобто $B=V:A$

Обертаність. Характеризує степінь використання книжкового фонду. Вираховується шляхом ділення кількості книговидач (В) на кількість книжкового фонду бібліотеки (Ф), тобто $OB=B:F$

Книгозабезпеченість. Показник характеризує величину книжкового фонду по відношенню до числа читачів, тобто його достатність. Вираховується шляхом ділення кількості документів, що є в бібліотеці на кінець року (Ф) на число зареєстрованих читачів (А), тобто $K=F:A$

Книгозабезпеченість навчальною літературою Показник характеризує величину навчальної літератури по відношенню до числа студентів, тобто його достатність. Вираховується шляхом ділення кількості навчальної літератури, що є в бібліотеці на кінець року (Ф) на число зареєстрованих студентів (А), тобто $K \text{ навч. л} = F:A$

Навантаження на 1 бібліотекаря теж не рівномірне

Бібліотека	Штати	Користувачі	Відвідування	Книговидача
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	2	319	7302	23989
Ногайського коледжу ТДАТУ	1	687	21893	31793
Бердянського коледжу ТДАТУ	2	350	11147	18392
Василівського коледжу ТДАТУ	2 1+0,5	404	8384	25045
Оріхівського коледжу ТДАТУ	2	390	8240	16124

Таб.12 Навантаження бібліотекарів

Довідково-інформаційне та бібліографічне обслуговування користувачів

Бібліотеками об'єднання проведена велика робота по забезпеченню найбільш повного і оперативного інформаційно-бібліографічного обслуговування. Активізувалася робота по виконанню разових запитів користувачів.

Бібліотека	Довідки	Списки літератури
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	1482	7
Ногайського коледжу ТДАТУ	664	1
Бердянського коледжу ТДАТУ	220	8
Василівського коледжу ТДАТУ	603	7
Оріхівського коледжу ТДАТУ	1560	6

Таб.13 Довідки, списки літератури

У бібліотеках використовуються різноманітні форми масового бібліографічного інформування: день інформації, відкриті перегляди тощо. Одна з поширених форм - інформаційні виставки нових надходжень.

Бібліотекарі коледжів своєчасно інформують користувачів про надходження нових видань шляхом складання бібліографічних списків літератури, випускаються інформаційні бюлетені, організуються **виставки нових надходжень** (б-ка **Василівського коледжу «Увага! Нові надходження літератури»**, **«Книги, які заслуговують на Вашу увагу!»**, **«Новини з періодичних видань»**, **«Бібліотека - викладачу»**, (б-ка **Мелітопольського коледжу**: складаються бібліографічні списки, інформаційний бюлетень **«До бібліотеки надійшли книги, робочі зошити»**, готуються тематичні дайджести).

Також працівники бібліотек проводять заняття з інформаційної культури, які допомагають студентам орієнтуватися у величезному потоці інформації.

Бібліотека	Проведення занять з використання традиційних інформаційних та електронних ресурсів	Індивідуальні та групові консультації з бібліографічного розшуку документів та методики оформлення списків використаної літератури
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	-	55
Ногайського коледжу ТДАТУ	-	-
Бердянського коледжу ТДАТУ	9	10
Василівського коледжу ТДАТУ	6	283
Оріхівського коледжу ТДАТУ	5	55

Таб.14 Проведення занять з використання традиційних інформаційних та електронних ресурсів, індивідуальні та групові консультації з бібліографічного розшуку документів та методики оформлення списків використаної літератури

Поглянувши на таблицю бачимо, що заняття з використання традиційних інформаційних ресурсів не проводяться у бібліотеках **Мелітопольського і Ногайського** коледжу.

У бібліотеці **Василівського коледжу** високий показник індивідуальних та групових консультацій з бібліографічного розшуку документів та методики оформлення списків використаної літератури (**283**).

Окрім проведення занять з «Інформаційної культури», працівники бібліотек коледжів проводять масові заходи, такі як: «**День спеціаліста**», «**День інформації**».

Культурно-просвітницька та виховна робота

Культурно-просвітницька діяльність бібліотек була спрямована на сприяння освітньому процесу, моральному вихованню молодого покоління, виховання патріотизму та активної громадянської позиції.

Бібліотеки методоб'єднання використовують різноманітні форми і методи масової роботи: літературні зустрічі, тематичні вечори, конкурси, екскурсії, презентації книг, різноманітні форми і види виставок, активно використовують різноманітні канали соціальних комунікацій.

Важливим заходом реклами бібліотеки **Василівського коледжу** є Місяць Першокурсника, який традиційно проходить у вересні. Мета цього заходу залучити студентів, ознайомити з ресурсами бібліотеки, розповісти про історію коледжу та книгозбірні, навчити користуватися навчальною та довідковою літературою тощо.

Бібліотеки коледжів тісно співпрацюють з адміністрацією та викладачами навчальних закладів.

Сучасну бібліотеку важко уявити без бібліотечних виставок різних за змістом, призначенням, статусом. Бібліотечні виставки якнайкраще презентують і рекламують бібліотечні ресурси.

Бібліотекарі **Бердянського коледжу** ТДАТУ оформлюють виставки фотоматеріалів, документів присвячених пам'ятним та знаменним датам:

- «*стежками рідної домівки*» / до 95-річчя БК ТДАТУ;
- «*Козацька Україна*» / до дня українського козацтва;
- «*Перед нами обрії краси та руху...*» / до 120-річчя з дня народження Г. Косинки;
- «*Поспішайте творити добро*» / до міжнародного дня волонтерів;
- «*Соборна мати Україна, одна для всіх, як оберіг*» / до дня Соборності України;
- «*День народження Тараса Григоровича Шевченка*» та ін.
- **виставка-інтерпретація** «День Гідності та Свободи».

Бібліотекарі **Василівського коледжу** у 2019 році презентували 42 виставки, серед них:

хіт-виставка книг жанру навчальної літератури для студентів всіх спеціальностей (всього відвідало 125 осіб);

постійно діючі виставки:

- «*Прес-калейдоскоп*»;

- «Бібліотека - викладачу!»;
- «Цей місяць в історії».

тематичні виставки:

- «За долю України стояв Майдан»,
- «Свічка плакала в скорботі»,
- «Герої, що у вічність відійшли» / присвячена пам'яті бійцям АТО Сергія Бурлаки, випускника коледжу та інші.

У бібліотеці **Ногайського** коледжу організовувались виставки постійно діючі, тематичні, ювілейні та до знаменних дат:

- «Ю.В. Збанацький - український прозаїк, драматург»;
- «Перший державний герб України»;
- «День пам'яті Небесної Сотні»;
- «Слово, що йде від серця проникає в серце» / до Всесвітнього Дня письменника;
- «М.В. Гоголь - російський прозаїк, драматург, критик, публіцист» / 210 років з дня народження;
- «Здоров'я нації ї- майбутнє країни».

Найбільш поширеною формою реклами книги у бібліотеці **Оріхівського коледжу** є книжкові виставки та перегляди літератури:

- **виставка-ілюстрація** «Героїв Україна пам'ятає» / до Дня Героїв Небесної Сотні;
- **виставка пам'ять** «Над величчю подвигу час не владний / до 75-річчя звільнення України від нацистських загарбників»;
- **віртуальна книжкова виставка** «З пам'яті не зітреться війна» / до дня пам'яті і примирення;
- «Хліб - основа життя» / до дня працівників сільського господарства тощо.

Велике значення як найбільш масовим і оперативним формам інформації бібліоткарі **Мелітопольського коледжу** надають книжковим виставкам – переглядам, присвяченим важливим датам, подіям. Теми виставок:

- «Соборна Україна – вільна Україна»;
- «Пророк українського народу»;
- «За хмарою тютюнового диму»;
- «Хай живе козацька слава, хай живе козацький дух»;
- «Безсмертя нації і мови»;
- «Михайло Коцюбинський - 155 років від дня народження».

Бібліотека **Бердянського** коледжу, як невід'ємна частина навчального процесу, шукає та впроваджує сучасні методи та форми подачі інформації.

Яскравим прикладом такої роботи є:

- ✓ **еко-акція** «Здай макулатуру - збережи дерево» - здача макулатури, застарілої, зношеної літератури та придбання нової сучасної літератури;
- ✓ **виставка-інтерпретація** «День Гідності та Свободи»;
- ✓ **мовні марафони** з написання Всеукраїнського радіо-диктанту Національної Єдності.

- ✓ **благодійні акції:**
  - Великодній кошик для воїна АТО;
  - Ліки замість квітів;
  - Новорічний подарунок для бійця.

- ✓ **Марафон новорічних подарунків.**

Особлива увага у бібліотеці **Оріхівського** коледжу надається виховній роботі з молоддю. Співробітниками бібліотеки було проведено наступні заходи:

- ✓ **Літературна година** «Відомий і невідомий Шевченко» / до 205 річниці з дня народження;
- ✓ **Інформаційна година** «Вчений зі світовим ім'ям» / до 110-річчя з дня народження В.А. Лазаряна тощо.

Бібліотека **Мелітопольського** коледжу є не тільки засобом забезпечення доступу студентів до знань та інформації, але й просвітницьким осередком. Традиційними стали культурно-виховні заходи за участі бібліотеки: «Тижні циклових комісій», конкурси «Кращий за професією», «Студент року», відкриті класні години, брейн-ринги. Працівники бібліотеки підбирають матеріали для складання сценаріїв, випусків стінних газет, доповідей на захід «Студент року» та ін.

Працівниками бібліотеки були розроблені наступні **виховні години:**

- ✓ «Витоки та правила використання державної символіки»;
- ✓ «Свята його величина»;
- ✓ «Книга. Родина. Бібліотека».

Реалізуючи одну із своїх функцій – виховну, бібліотека **Ногайського** коледжу проводить різноманітні культурно – просвітницькі заходи.

Особливу увагу бібліотека коледжу приділяє організації і проведенні виховних заходів, використовуючи різноманітні форми роботи: екскурсії, усні журнали, літературно – музичні вечори, бесіди, огляди а саме:

- ✓ **просвітницька година** «День соборності України - історія, факти»;
- ✓ **бесіда - діалог** «Мова –духовний скарб нації» / до Міжнародного Дня рідної мови;
- ✓ **літературний альманах** «Т.Г. Шевченко - український поет, художник»;
- ✓ **відеоурок** «Жінки на літературному небосхилі України»;
- ✓ **відео-подорож** «До Дня авіації та космонавтики»;
- ✓ **народознавча година** «Вдячний гімн природі» (зелені свята).

Культурно-просвітницька робота бібліотеки **Василівського коледжу** носить плановий і комплексний характер. При проведенні виховних заходів бібліотека використовує як традиційні, так і нові комунікаційні форми роботи. Нині змінюється сама бібліотека, її функції, з'являються нові бібліотечні форми і технології. Сьогодні ці форми більш мобільні і багатофункціональні, що дозволяє представляти в одному місці і друковану і віртуальну продукцію.

Всього у 2019 році для всіх категорій користувачів бібліотека організувала і провела 78 культурно-просвітницьких заходів. Вихованню у студентів національно-патріотичних почуттів було присвячено ряд заходів:

- ✓ **година спілкування** «Вірю в майбутнє твоє, Україно»;

✓ **бесіди:**

- «Покрова – свято козацьке»;
- «Українські традиції та звичаї»;
- «Є в нас родина – вся наша Україна».

Багато культурно-просвітницьких заходів присвячені морально-етичному вихованню молоді. Найбільш вдалою і цікавою була бесіда «Друзів багато не буває».

Культурно-просвітницька робота є одним із найцікавіших і наочних методів пропаганди та розкриття фонду бібліотеки, реклами самої бібліотеки в напрямі виховання молоді, а також одним із найцікавіших розділів роботи для самих бібліотечних працівників та їх користувачів.

Матеріально-технічна база

Матеріально-технічна база – фундамент інформатизації бібліотек. Діяльність будь-якої бібліотеки, нерозривно пов'язана з її матеріально-технічною базою (МТБ), яка необхідна для обслуговування користувачів і створення умов роботи бібліотечного персоналу.

Розглянемо стан матеріально-технічної бази бібліотек коледжів.

Бібліотека	Загальна площа м. кв.	Площа для зберігання фонду	Загальна кількість читальних залів	К-кість комп'ютерів	К-кість сканерів	Кількість апаратів для копіювання	Інтернет, локальна мережа
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	185	78	1/60	2	1	1	так
Ногайського коледжу ТДАТУ	221	120	1/90	4	1	1	так
Бердянського коледжу ТДАТУ	254,6	71,8	1/52	2	1	1	так
Василівського коледжу ТДАТУ	185	165	1/26	1	-	-	так
Оріхівського коледжу ТДАТУ	141	91	1/32	5	1	1	так

Таб.15 Матеріально-технічна база бібліотек

На сьогодні всі бібліотеки коледжів, мають комп'ютерну техніку. Найбільша кількість техніки у бібліотеках Оріхівського (5) та Ногайського (4) коледжів.

Сканери і апарати для копіювання є у всіх бібліотеках крім бібліотеки **Василівського** коледжу. Вихід в мережу Інтернет є в усіх бібліотеках об'єднання. **На сайтах усіх коледжів створені сторінки бібліотеки.**

У порівнянні з 2018 роком матеріально-технічна база бібліотек коледжів знаходиться у не змінному стан.

Бібліотеки зобов'язані будувати свою діяльність, спираючись на такі складові МТБ, як програмно-технічні та аудіовідеотехнічні засоби, а також телекомунікації. Саме ці елементи МТБ бібліотек є нині і, очевидно, в майбутньому тим фундаментом, на якому можуть не тільки базуватися, а й успішно функціонувати бібліотеки.

Кадри

Кадрове забезпечення бібліотек висококваліфікованими спеціалістами є одним із нагальних питань сьогодення. Працівник сучасної бібліотеки повинен володіти принципово новими знаннями, вміннями та навичками, адекватними викликам та потребам інформаційного суспільства.

Кадри бібліотек коледжів станом на 01.01.2019 р.

Бібліотека	Штати	Освіта	
		Вища фахова	Вища не фахова
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	2	1	1
Ногайського коледжу ТДАТУ	1	-	1
Бердянського коледжу ТДАТУ	2	-	2
Василівського коледжу ТДАТУ	1,5 (1+1 працівник на 0.5ст.)	1	1 (середня спеціальна)
Оріхівського коледжу ТДАТУ	2	2	-
Всього	8,5	4	4/1

Таб.12 Кадри бібліотек

Відбулися зміни штатного розкладу бібліотеки **Василівського коледжу** з метою оптимізації чисельності працівників. В штаті бібліотеки коледжу залишилось **1,5** штатні одиниці. Скорочено **0,5** ставки.

Проблема нестачі кваліфікованих кадрів залишається актуальною.

Підвищення кваліфікації

Бібліотечна професія сьогодні тісно пов'язана з технологічними та комунікаційними досягненнями соціуму, а це вимагає від фахівців бути обізнаними з сучасними технологіями.

Підвищення кваліфікації - напрямок роботи, який передбачає оновлення теоретичних і практичних знань у відповідності з новими вимогами.

Кожна зустріч бібліотекарів — це обмін досвідом і взаємне навчання. На цих зустрічах, окрім теоретичних знань, розглядаються практичні питання.

9 квітня наукова бібліотека провела семінар **«Web-простір як засіб рекламування діяльності бібліотеки і коледжу»** для бібліотек коледжів Таврійського ДАТУ.

В ході семінару особлива увага приділялась проблемам використання Інтернет-простору та його можливостям для ефективності бібліотечної діяльності та якісного задоволення інформаційних потреб сучасного користувача.

Бібліотекарі коледжів ознайомилися з порядком організації та проведення публічних заходів, а також з методикою написання прес-релізу задля якісного та інформативного висвітлення подій які проводить бібліотека.

Фахівці наукової бібліотеки надали змістовні консультації, а також підготували методичні матеріали. Бібліотекарі об'єднання поділились власними напрацюваннями, знайшли нові ідеї для втілення в життя.

Учасники семінару зробили висновок що формування іміджу, підвищення престижу бібліотеки – це процес безперервний, який здатний підвищити конкурентоспроможність бібліотеки. Тому бібліотекам необхідно вдосконалювати та модернізувати свій образ, гарантуючи своїм користувачам гідну якість пропонованих послуг. Логічним завершенням стало вручення сертифікатів учасника семінару керівникам бібліотек коледжів.

В системі підвищення кваліфікації значне місце займає самоосвіта бібліотекарів, що дозволяє їм оволодіти додатковими професійними знаннями, поліпшити якість своєї роботи. Працівники бібліотек постійно підвищують свій професійний рівень, знайомлячись із публікаціями фахової періодики. Крім того, бібліотечні фахівці використовували можливості, які надає Інтернет-мережа. Стають у нагоді фахові консультації та методичні матеріали надані Головною бібліотекою об'єднання.

Висновки

Робота методичного об'єднання була направлена на поглиблення професійних знань бібліотекарів, закріплення навичок бібліотечної роботи, надбанням ними знань, підвищення комп'ютерної грамотності, впровадження інноваційних методів роботи.

Фахівці бібліотек постійно вдосконалювали свої професійні компетенції. Виконано значний обсяг робіт з пріоритетних напрямів діяльності.

Провідними завданнями Головної бібліотеки є:

- підвищення кваліфікації бібліотекарів;
- методична допомога;
- розвиток професійних контактів;
- виявлення, вивчення, узагальнення та поширення інноваційного досвіду роботи.

Проблемні питання:

- нестача кваліфікованих кадрів;
- недостатнє фінансування.

Продовжуючи співпрацю, методичне об'єднання вивчає і поширює досвід роботи бібліотек вищих навчальних закладів в професійному співтоваристві, об'єднує зусилля для спільної діяльності.

Аналітичний огляд склала
заст. директора
Почепня О. В.
тел: 44-03-31

